

НЕКОНСТИТУЦІЙНА ДОЛЯ КСУ

«Життя по-новому» докотилося й до Конституційного суду. Президент підписав закон про КС, який у парламенті з галасом, пилом і порушенням Регламенту встигли протягнути до канікул. Мотив ухвалення цього документа простий і набридливий — продовження судової реформи та необхідність узгодити судову систему з європейськими нормами і стандартами. А щоб українцям легше було вірити в позитивні зміни, гарант запропонував «цукерку» у вигляді права на конституційну скаргу, що забезпечує доступ громадян до палаців Феміди в пошуках справедливості. Проте експертне середовище вважає, що відтепер Порошенко зробить Конституційний суд цілковито ручним. Це дозволить гарантові підстрахуватися на випадок імпичменту і продовжити термін свого правління.

ФАЙНЕ СЛОВО «КОНКУРС»

Що ж змінить закон, ухвалення якого забезпечили БПП, «Народний фронт» у зв'язці з Опоблоком, групами «Відродження» та «Воля народу»? Чому голосування за нього силами провладних партій та недобитків Партії регіонів супроводжувалося вигуками «Ганьба» в сесійній залі?

Як і всі «реформи», закон передусім передбачає зміну структури та повноважень Конституційного суду. Відтепер він складатиметься з 6 колегій, 2 сенатів та Великої

палати. Деякі експерти вважають, що таке розпорошення суду дозволить непомітно приймати негативні для громадян рішення.

Склад КС налічуватиме 18 суддів. Президент, парламент та з'їзд суддів України призначають по шість його членів, яких попередньо обиратимуть за конкурсом. А щоб вони охочіше працювали, законотворці суттєво збільшили їм зарплату. І тепер судді Конституційного суду отримуватимуть близько 120 тис. гривень. Крім того, суддям КС у відставці призначили довічне грошове

утримання в розмірі 50% окладу — близько 60 тис. гривень.

Народний депутат від «Батьківщини» Альона Шкрум у своєму блозі на «Українській правді» зазначила, що суддям нараховуватимуть зарплатню не з моменту складання присяги, а з наступного дня після призначення.

«Тобто суддя Конституційного суду отримуватиме винагороду навіть у випадках, коли фактично він ще не здійснює свої повноваження і навіть не склав присягу», — констатувала парламентар.

(Закінчення на стор. 2)

ВСЕУКРАИНСКАЯ ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА
НАШ АДРЕС В ИНТЕРНЕТЕ: GAZETA.VV.COM

**Рекомендованная цена
2 грн 30 коп.**

Неконституційна доля КСУ

(Закінчення.
Початок на стор. 1)

За словами Альони Шкрум, також можна забути й про європейську мрію щодо незалежності Конституційного суду, адже задекларований конкурсний відбір не відрізнятиметься від існуючого. Бо закон не встановлює порядок проведення відбору кандидатів на посаду судді Конституційного суду на конкурсних засадах, як того вимагає частина 3 статті 148 Конституції.

«За новим законом відбір кандидатів здійснюється кожним суб'єктом самостійно через конкурсні комісії: президент сформує свою комісію — вона обере суддів, у парламенті комісію сформує профільний комітет, де-факто

ПІДЛЕГЛИЙ СУД

Конституційний суд України в різні роки, на жаль, обслуговував забаганки чинних президентів. У 2003-му він дозволив Кучмі балотуватися на третій президентський термін. У 2007-му Ющенко домігся, щоб його указ про розпуск Верховної Ради і призначення дочасних парламентських виборів так і не був оцінений КС на предмет конституційності. Янукович за допомогою суду не тільки повернув Конституцію 1996 року, а й фактично узурпував владу.

Кандидат історичних наук, керівник «Центру політичної розвідки», політтехнолог Олег Постернак вважає, що влада завжди спрямовувала роботу Конституційного суду в потрібному собі напрямі. На

Тож Конституційний суд ще стане владі у нагоді.

«Наприклад, якщо Україна піде шляхом врегулювання конфлікту на Донбасі згідно з Мінськими домовленостями

«Повноваження КС зросли порівняно з Верховним судом. Відтепер він підготований фантастичними зарплатами і колосальними пенсіями. З огляду на далеко не блискучі

ПІДГОДОВАНИЙ ФАНТАСТИЧНИМИ ЗАРПЛАТАМИ ТА КОЛОСАЛЬНИМИ ПЕНСІЯМИ, ПІДКОНТРОЛЬНИЙ ПОРОШЕНКУ КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД ЗНАДОБИТЬСЯ ЙОМУ, КОЛИ ПОСТАНЕ ПИТАННЯ ПРО ІМПІЧМЕНТ

і доведеться вносити зміни до Конституції, Порошенку знадобиться схвалення Конституційним судом зовнішньополітичного курсу країни», — зазначив він у коментарі «ВВ».

А ось експерт Українського інституту аналізу та ме-

рейтинги Порошенка, такий підконтрольний Конституційний суд знадобиться йому, коли постане питання про імпічмент.

Також не виключено, що КС уможливить продовження терміну його перебування у кріслі глави держави, дозволивши, щоб президента обирав парламент, а не народ України», — пояснив він «ВВ», додавши, що цей судовий орган може будь-якої миті розширити повноваження чинного президента.

Але щоб українці не здіймали галасу, гарант подбав про солоденьку пілюлю для них. Закон запроваджує додатковий механізм захисту прав і свобод — інститут конституційної скарги, який полягає у тому, що будь-яка фізична чи юридична особа може звернутися до КС. Проте такої можливості не надали представникам органів місцевого самоврядування, що фактично є звуженням їхніх прав.

Проте й пересічним громадянам рано тішитися. Бо до

КС вони можуть звернутися лише після проходження усіх кіл судового пекла. Причому КС не вирішить справу по суті, а лише з'ясує, чи відповідає Конституції той із законів, за яким було винесене рішення.

НЕТАЄМНЕ ГОЛОСУВАННЯ

Окремої уваги заслуговує норма закону про публічне обрання Верховною Радою омбудсмена. Здавалося б, яким боком уповноважений із прав людини причетний до Конституційного суду?

Голова правління українського Центру інформації з прав людини Тетяна Печончик розповіла «ВВ», що таку тактику вже неодноразово використовували в Раді, коли хотіли ухвалити те чи інше важливе політичне рішення. Так, під час розгляду питання про скасування е-декларування для військовослужбовців протягнули поправку про обов'язкові електронні декларації громадських активістів, кажучи, що

заради однієї норми не варто ставити хрест на всьому документі.

У ситуації з відкритим голосуванням за омбудсмена, який в ідеалі має бути незалежним борцем за права громадян і їхнім захисником, зіграли свою роль коаліційні торги. Врешті-решт на посаду уповноваженого з прав людини погодили кандидатуру Людмили Денисової (НФ). І дарма, що до неї дуже критично налаштовані правозахисні організації, зокрема й міжнародні.

Відкрите голосування дає можливість порахувати кількість депутатів, які «правильно» проголосують, і проконтролювати їхні дії. А те, що таке рішення порушує «Паризькі принципи» ООН, де прописані гарантії незалежності омбудсмена, неважливо.

Тетяна Печончик додала, що заради протягування цієї норми парламентська більшість на чолі зі спікером Парубієм пішла на фальсифікацію результатів голосування.

«На відео від 13 липня, коли розглядався законопроект про КС, депутати підтримали поправку з голосу про таємне голосування за омбудсмена. А в тексті, який пішов на підпис президенту, норму було переписано на відкрите голосування», — підкреслила вона, додавши, що восени Рада проголосує за нового омбудсмена з доволі сумнівним досвідом правозахисної діяльності.

Антоніна МІРОШНИЧЕНКО

ЗАКОН ЗАПРОВАДЖУЄ ДОДАТКОВИЙ МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД — ІНСТИТУТ КОНСТИТУЦІЙНОЇ СКАРГИ, ЯКИЙ ПОЛЯГАЄ У ТОМУ, ЩО БУДЬ-ЯКА ФІЗИЧНА ЧИ ЮРИДИЧНА ОСОБА МОЖЕ ЗВЕРНУТИСЯ ДО КС. ПРОТЕ ТАКОЇ МОЖЛИВОСТІ НЕ НАДАЛИ ПРЕДСТАВНИКАМ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ЩО ФАКТИЧНО Є ЗВУЖЕННЯМ ЇХНІХ ПРАВ

підконтрольний президенту. «Конкурс» зводиться до формального прийняття заяв від кандидатів, оприлюднення їх автобіографій і мотиваційних листів, вивчення документів та відомостей, наданих кандидатами, співбесід із ними, а також складання списку кандидатів, рекомендованих на посаду судді Конституційного суду України. Все. Як бачимо, описана процедура відбору не містить конкурсних засад, вона не дає змоги виявити найбільш гідних, отже, нагадування Головним науково-експертним управлінням ВР (у своїх зауваженнях до закону) значення слова «конкурс» видається марним. АП байдуже до будь-яких зауважень», — підкреслила Альона Шкрум.

його думку, у Порошенка, на відміну від попередників, завдяки громадському та медійному контролю не такі широкі можливості маніпулювати КС. Однак новий закон не повністю нівелює форми та методи впливу на цей судовий орган.

неджменту політики Микола Спірідонов впевнений, що ухвалення закону «Про Конституційний суд» було стратегічним завданням Порошенка, бо відтепер він контролюватиме більшість у цьому органі.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ В РІЗНІ РОКИ ОБСЛУГОВУВАВ ЗАБАГАНКИ ЧИННИХ ПРЕЗИДЕНТІВ. У 2003-МУ ВІН ДОЗВОЛИВ КУЧМІ БАЛОТУВАТИСЯ НА ТРЕТІЙ ПРЕЗИДЕНТСЬКИЙ ТЕРМІН. У 2007-МУ ЮЩЕНКО ДОМІГСЯ, ЩОБ ЙОГО УКАЗ ПРО РОЗПУСК ВЕРХОВНОЇ РАДИ І ПРИЗНАЧЕННЯ ДОЧАСНИХ ПАРЛАМЕНТСЬКИХ ВИБОРІВ ТАК І НЕ БУВ ОЦІНЕНИЙ КС НА ПРЕДМЕТ КОНСТИТУЦІЙНОСТІ. ЯНУКОВИЧ ЗА ДОПОМОГОЮ СУДУ НЕ ТІЛЬКИ ПОВЕРНУВ КОНСТИТУЦІЮ 1996 РОКУ, А Й ФАКТИЧНО УЗУРПУВАВ ВЛАДУ

Кнопкодавство — справжнє лихо українського парламенту. Наші депутати не мають ані страху, ані сумління. Усе просто — жодного покарання за не персональне голосування вони не несуть. Сенсорна кнопка на їхніх робочих місцях могла б стати бодай перепорою до кнопкодавчої тяги. Але за дев'ять років обговорення і критики цієї інновації не було жодної спроби випробувати її в дії. Однак нині триває розробка документації щодо технічного переоснащення зали засідань Верховної Ради. Робочі місця парламентарів переобладнають за останнім словом техніки. А також їм знову спробують підсунути легендарну вже сенсорну кнопку.

ІННОВАЦІЯ, ЯКОЇ УСІ БОЯЛИСЯ

В 2008 році тодішній спікер Арсеній Яценюк під час літніх канікул влаштував для журналістів яскраву презентацію оновленої системи для голосувань «Рада-3». Вона була особливою: спеціалісти з Інституту проблем математичних машин та систем обладнали кожен пульт додатковою сенсорною кнопкою. Саме цей апгрейд мав би назавжди покінути з не персональним голосуванням.

Утім, новинку так і не запустили в роботу. Яценюк протримався в кріслі голови Верховної Ради до листопада 2008-го і чомусь не встиг впровадити інновацію.

Однак наступному спікеру Володимиру Литвину він заповідав негайно увімкнути сенсорну кнопку: «Згідно з регламентом ВР, для забезпечення функціонування оновленої системи голосувань необхідний лише підпис голови Верховної Ради».

Та Литвин не пішов на цей крок. Згодом почали говорити, що для відповідного рішення треба голосувати окрему постанову. Звісно, що голосів «за» забракло б. Депутати ж не вороги собі!

У 2013 році опозиція спонукала вже іншого спікера — Володимира Рибачака впровадити сенсор. Та і в цьому випадку все було марно. Голова Верховної Ради разом із головою фракції ПР Олександром Єфремовим навіть влаштували шоу, продемонструвавши, як систему для голосувань можна обдурити. Розробники заперечували таку можливість. І натомість зазначали, що в найближчому майбутньому система «Рада-3» взагалі ляже, й депутатам доведеться голосувати за допомогою рук. Кого це налякало? Адже у народних обранців двійко рук, тож можна голосувати за себе і за сусіда...

2014 року тодішній спікер Олександр Турчинов вкотре

заговорив про впровадження нової системи для голосувань. За його словами, вартість «Ради-4» без огляду на інфляцію мала б становити 92 млн гривень. Він зазначав, що, при скрутну економічну ситуацію, буде говорити з урядом про виділення коштів для впровадження системи «Рада-4» вже до початку зимової сесії парламенту. Та знову виникла пауза.

На початку 2015 року голова ВР Володимир Гройсман в інтерв'ю Бі-бі-сі зауважив, що наразі держава не може собі дозволити такі шалені витрати.

«Питання не персонального голосування має вирішуватися не тільки і не стільки технічними засобами. Будь-яку техніч-

СЕНСОРНА ЗРАДА, або Пульт від щастя

персонально. Але це потребуватиме значних фінансових ресурсів. Ми зараз шукаємо рішення, і ми його презентуємо, коли знайдемо», — заявив спікер.

Та майже на два роки тема знову стала неактуальною.

НОВИЙ АПГРЕЙД

Однак виявляється, що нещодавно був завершений

сумління голосують за інших. І жодної відповідальності за це не несуть, бо закон не передбачає. Однак у цивілізованих країнах, до яких ми прагнемо долучитися, це питання є принциповим.

Певне, багато хто з народних обранців мріяв би про персональний пульт для го-

сумління голосують за інших. І жодної відповідальності за це не несуть, бо закон не передбачає. Однак у цивілізованих країнах, до яких ми прагнемо долучитися, це питання є принциповим.

До речі, на зворотному боці картки для голосування шотландського депутата написано: «Незаконне володіння, використання, зберігання, знищення або передача іншій особі є кримінальними злочинами». За кнопкодавство карають і в Ізраїлі — до п'яти років позбавлення волі. У квітні 2016 року під час голосування у польському Сеймі з приводу кандидатури судді Конституційного суду депутат політичної групи «Кукізі'15» Малгожата Зверцан проголосувала за себе та свого колегу Корнелія Моравецького. Партія «Кукізі'15» виключила Зверцан зі своїх лав, а прокуратура порушила проти депутатки справу. Їй загрожує до п'яти років ув'язнення. А в Литві та Словаччині за не персональне голосування просто позбавляють мандата.

У нас же ще 2015 року був прийнятий у першому читанні законопроект №1895, який передбачав покарання для кнопкодавців. Так, згідно із документом, депутатів, пійманих на не персональному голосуванні, мали б позбавляти права: брати участь у десяти пленарних засіданнях ВР, отримувати зарплатню за цей період, обіймати керівні посади у парламентських комітетах, бути офіційним учасником парламентських делегацій, їздити у відрядження за бюджетні кошти.

Доволі правильні виховні заходи, та, здається, надто м'які для наших реалій! Та й загалом є сумніви, що закон остаточно ухвалить. Тим паче, що ось уже два роки про нього нічого не чути.

Тож все, що нам лишається, — це чекати на нову сенсорну кнопку. На совість та законодавче покарання сподіватися не варто... Виходить замкнене коло?

Яна ДЖУНГАРОВА

НЕЩОДАВНО БУВ ЗАВЕРШЕНИЙ ТЕНДЕР НА РОЗРОБКУ ПРОЕКТНО-КОШТОРИСНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ ОБ'ЄКТА БУДІВНИЦТВА «ТЕХНІЧНЕ ПЕРЕОСНАЩЕННЯ ЗАЛИ ЗАСІДАНЬ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ». ДО РЕЧІ, ВАРТІСТЬ РОЗРОБКИ ЛИШЕНЬ ДОКУМЕНТАЦІЇ, ЗГІДНО З ДАНИМИ САЙТУ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ PROZORRO, СТАНОВИТИМЕ 7 МЛН ГРИВЕНЬ

ну систему можна обійти, і це, до речі, показало тестування системи сенсорної кнопки», — пояснив Гройсман.

Спікер зазначив, що бачить вирішення проблеми в ухваленні кодексу депутатської етики, який би, зокрема, визначав відповідальність за кнопкодавство.

Але вже через півроку Володимир Гройсман заявив, що в майбутньому депутати користуватимуться новою системою для голосування — за відбитками пальців. Гройсман нагадав, що система розрахована на десять років і вже перебрала три роки свого терміну придатності (на цю мить — п'ять років). «Надалі ми плануємо впровадити нову систему, зокрема з відбитками пальців, аби депутати могли голосувати максимально

тендер на розробку проектної кошторисної документації об'єкта будівництва «Технічне переоснащення зали засідань Верховної Ради України». Роботи мають завершитися до кінця року. До речі, вартість розробки лишень документації, згідно з даними сайту публічних закупівель Prozorro, становитиме 7 млн гривень.

Уже відомо, що оновлять не тільки депутатські робочі місця, а й трибуну, місця президента, прем'єра, членів уряду, ложі для запрошених (25), робочі місця адміністраторів та технічного персоналу (6), робочі місця на балконі (250).

Стационарне робоче місце парламентаря міститиме: кольоровий сенсорний екран (тач-скрін) з можливістю голосування з нього та додатковий модуль із кнопками для голо-

лосувань, який можна було б зручно покласти в свою валіжку, вирушаючи на відпочинок до Мальдів чи Багамських островів...

А якщо серйозно, то все ж цікаво, скільки коштуватиме це диво техніки? Відповідь, щоправда, почути страшно.

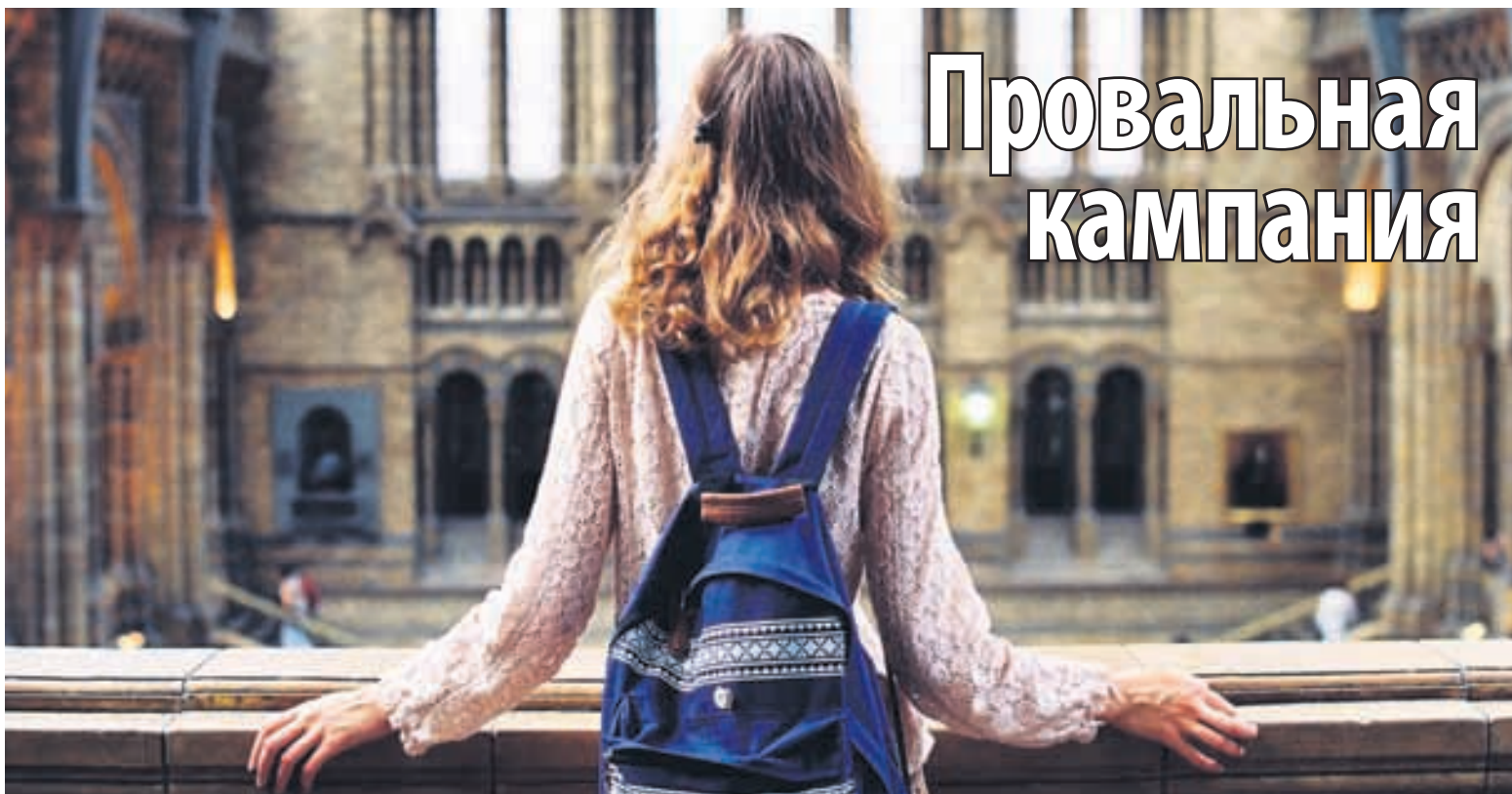
Також бентежить таке питання: чим сканер зчитування біометричних даних відрізнятиметься від тієї самої сенсорної кнопки, яку стільки разів звинувачували в недосконалому? Чому тоді було не можна, а нині можна? І чи ми знову не викинемо гроші на вітер? Усе може бути. Але якби голосування були персональними, це завадило б ухваленню багатьох законопроектів. Часто для прийняття того чи іншого документа бракує лише кількох голосів, тож кожне «за» цінується на вагу золота...

ПОКАРАННЯ НЕ БУДЕ

Насправді підхід до боротьби з не персональним голосуванням мав би бути комплексним. Бо коли ще з'явиться та сенсорна кнопка... А тим часом деякі депутати, навіть ті, які раніше засуджували кнопкодавство, нині без тіні

НА ЗВОТНОМУ БОЦІ КАРТКИ ДЛЯ ГОЛОСУВАННЯ ШОТЛАНДСЬКОГО ДЕПУТАТА НАПИСАНО: «НЕЗАКОННЕ ВОЛОДІННЯ, ВИКОРИСТАННЯ, ЗБЕРІГАННЯ, ЗНИЩЕННЯ АБО ПЕРЕДАЧА ІНШІЙ ОСОБІ Є КРИМІНАЛЬНИМИ ЗЛОЧИНАМИ». ЗА КНОПКОДАВСТВО КАРАЮТЬ І В ІЗРАЇЛІ — ДО П'ЯТИ РОКІВ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ. А В ЛИТВІ ТА СЛОВАЧЧИНІ ЗА НЕ ПЕРСОНАЛЬНЕ ГОЛОСУВАННЯ ПРОСТО ПОЗБАВЛЯЮТЬ МАНДАТА

Поступление в вуз всегда являлось для абитуриентов преодолением полосы препятствий. Но нынешняя вступительная кампания кардинально отличается от традиционно стрессовых предыдущих. Электронная система регистрации жила своей жизнью, «забывая» учитывать дополнительные очки при расчете конкурсного балла, а то и вовсе удаляя данные абитуриента. Также был значительно сокращен госзаказ в вузах, о чем выпускники узнали постфактум. В результате многие юноши и девушки остались за бортом высшего образования. Эксперты же называют вступительную кампанию-2017 откровенным провалом.

Провальная кампания

ЭЛЕКТРОННАЯ ПРОБЛЕМА

Главной виновницей провала вступительной кампании-2017 можно с уверенностью назвать Единую государственную электронную базу по вопросам образования (ЕГЭБО). Программное обеспечение для этой системы, которое решили поменять в авральном порядке, дорабатывалось и тестировалось уже в разгар подачи документов. База отказывалась работать, доступ к ней зачастую был ограничен. В итоге МОН все же снизошло к абитуриентам, милостиво разрешив тем, кто не смог зарегистрироваться в электронном кабинете, сдавать документы в бумажном виде. Впрочем, далеко не все вузы были готовы принимать «бумагу».

Очередное отключение сервера из-за глюка программы стало для 40 тысяч абитуриентов настоящим ударом. Их заявления, поданные в первые несколько дней вступительной кампании, были аннулированы по причине отсутствия конкурсного балла, который должен определяться системой автоматически. Это случилось по прямой вине разработчиков, но те даже не собирались ее признавать. Между тем заявление без столь важной цифры просто не рассматривается.

Минобразования, сохраняя спартанское спокойствие, предложило абитуриентам проверить статус своих заявлений и при необходимости подать их повторно.

Затем система при определении конкурсного балла «забыва-

ла» учитывать дополнительные очки за участие в олимпиадах или за МОНовские работы. Можно сказать, попросту ограбила абитуриентов, тогда как при поступлении каждый балл может быть решающим.

Эксперт по вопросам образования Андрей Черных насчитал 23 критические ошибки в работе системы ЕГЭБО.

Экс-директор Украинского центра оценивания качества образования Игорь Ликарчук считает нынешнюю вступительную кампанию самой сложной и наиболее неорганизованной за период с 2008 года.

«И причина этому — новое программное обеспечение ЕГЭБО. Причина в тех, кто на уровне МОН организовывал вступительную кампанию, заказывал и покупал это программное обеспечение, не сумев провести его эффективную апробацию, не смог обеспечить надлежащую и эффективную коммуникацию с абитуриентами в экстремальных условиях», — констатировал Ликарчук на своей странице в «Фейсбуке».

СЕЛЬСКИЕ КВОТЫ И УРЕЗАННЫЙ ГОСЗАКАЗ

В 2017 году впервые был введен так называемый региональный коэффициент, позволяющий существенно повысить рейтинг выпускника. Абитуриенты из сельской местности, умножив свой балл ВНО на 1,02, увеличили шанс на поступление по сравнению с горожанами. Некоторые предприимчивые моло-

ЯЗЫКОМ ЦИФР

В 2017 году заявления на вступление в высшие учебные заведения Украины подали 511 146 абитуриентов.

Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко лидирует по количеству поданных заявлений — 58 574.

Второе место занимает Львовский национальный университет имени Ивана Франко (48 878 заявлений). Третье — Национальный университет «Львовская политехника» (47 348 заявлений). Четвертое — Национальный технический университет «Киевский политехнический институт имени Сикорского» (42 981 заявление). Пятое — Киевский национальный торгово-экономический университет (34 097 заявлений). Шестое — Черновицкий национальный университет им. Федьковича (30 735 заявлений). Седьмое — Национальный авиационный университет (27 597 заявлений). Восьмое — Харьковский национальный университет им. Каразина (27 276 заявлений). Девятое — Национальный педагогический университет им. Драгоманова (26 271 заявление). Десятое — Киевский национальный экономический университет им. Гетмана (24 163 заявления).

дые люди из крупных городов решили смухлевать и приписали себе сельский коэффициент. Обнаружив махинации, приемные комиссии вынуждены были перепроверять данные всех поступивших на бюджет, чтобы мнимые селяне не занимали чужих мест. Из-за этого списки рекомендованных к зачислению на бюджетные места появились позже срока.

Ситуация усугубилась тем, что по сравнению с прошлым годом госзаказ был уменьшен на 25%. Директор департамента высшего образования МОН Олег Шаров докладывал в июле, что объемы госзаказа сокращены для бакалавров на специальности «экономика», «право», «международное право», «туризм» и «гостинично-ресторанное дело». Чиновник не увидел

ничего страшного в том, что по этим направлениям студенты будут учиться на контрактной основе, ведь, по его словам, проблем с трудоустройством у этих специалистов нет. Дескать, потом у них будут самые высокие зарплаты.

Правда, Кабмин утвердил максимальный объем бюджетных мест для вузов только в середине июля. То есть абитуриенты, которые рассчитывали учиться за счет государства, попросту промахнулись с выбором.

Но и это не все. «Максимальный объем» еще не означает такое же количество «бюджетников». Например, столичные вузы по специальности «туризм» изначально декларировали по 10–15 мест для студентов, которые будут учиться за государственный счет. Однако в списках рекомендованных к зачислению оказывалось всего по 2–3 бюджетных места, которые уже заняты льготниками — сиротами, участниками боевых действий и теми, кто не сдавал ВНО по состоянию здоровья.

«Эпопея с распределением госзаказа заслуживает отдельного анализа, но уже сегодня очевидно, что авральная поддержка — совковый по форме и содержа-

нию — ничего положительного не несет. Особенно в том контексте, что огромное число университетов получили госзаказ на определенные специальности в количестве менее 10 человек. По моему мнению, это сделано, исходя из принципа Ноева ковчега: «каждой твари по паре», чтобы удержать на плаву те так называемые вузы, которые давно должны были исчезнуть с образовательной карты Украины. Как следствие, имеем ситуацию, что на одни и те же специальности в региональных вузах принимают абитуриентов со 122 баллами фактически без конкурса, а в столичных не могут стать студентами те, кто имеет средний балл 175», — констатировал Игорь Ликарчук.

Не исключено, что в следующем году госзаказ на подготовку специалистов снова сократится. Соответственно, поступить на бюджет будет еще сложнее. Пока же Минобразования boldly рапортует, что вступительная кампания хоть и прошла с проблемами, но провальной не была.

Игорь Ликарчук подчеркнул, что никто не удосужился извиниться перед абитуриентами и их родителями за проблемы, которые возникли в ходе поступления.

«Никто из высоких чиновников за это не будет наказан. И это очень обидно. Так что урок несправедливости и головоутиательства молодые люди получили очень мощный», — с горечью подчеркнул эксперт.

В свою очередь Андрей Черных задается вопросом, будут ли сделаны выводы из этой вступительной кампании и стартует ли подготовка к новой в срок. Так, проект «Условий приема» должен быть готов к первым дням сентября, а после общественного обсуждения документ должны утвердить до 15 октября 2017.

Елена САФОНОВА

ГЛАВНОЙ ВИНОВНИЦЕЙ ПРОВАЛА ВСТУПИТЕЛЬНОЙ КАМПАНИИ-2017 МОЖНО С УВЕРЕННОСТЬЮ НАЗВАТЬ ЕДИНУЮ ГОСУДАРСТВЕННУЮ ЭЛЕКТРОННУЮ БАЗУ ПО ВОПРОСАМ ОБРАЗОВАНИЯ (ЕГЭБО). ПРОГРАММНОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ДЛЯ ЭТОЙ СИСТЕМЫ ДОРАБАТЫВАЛОСЬ И ТЕСТИРОВАЛОСЬ УЖЕ В РАЗГАР ПОДАЧИ ДОКУМЕНТОВ. БАЗА ОТКАЗЫВАЛАСЬ РАБОТАТЬ, ДОСТУП К НЕЙ ЗАЧАСТУЮ БЫЛ ОГРАНИЧЕН

Багатостраждальне та напівзруйноване ЖКГ України — одна з улюблених сфер, у якій влада поступово перекладає на плечі українців усі накопичені роками проблеми. Нещодавно набув чинності закон «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», який зобов'язує забезпечити всі споруди будинковими лічильниками за кошт споживачів.

ЩО ВИНЕН — ВІДДАТИ ПОВИНЕН

Чи не першим закон поспішив прокоментувати прем'єр-міністр Гройсман, який вважає цей документ ще одним кроком до енергоефективності. За його словами, перехід на стовідсотковий облік споживання теплової енергії та водопостачання дозволить українцям платити за фактичні обсяги використаних послуг.

За розрахунками авторів закону, суцільне оснащення комунальної сфери будинковими лічильниками дасть змогу скоротити невраховані витрати тепла на 15–20%, а води — на всі 75%.

Безперечно, прилади обліку здатні суттєво зекономити кошти споживачів. Але, на жаль, коли влада каже про зменшення навантаження на наші гаманці, слід очікувати протилежного.

Так, за встановлення лічильників, їхнє обслуговування та повірку доведеться платити самим громадянам. Наразі всі ці опції уже закладені в тариф, і ми за це платимо, хоча будинкових приладів обліку немає у багатьох містах.

За даними Національного екологічного центру України, близько 43 тис. будинків у країні не забезпечені такими приладами. Найгірша ситуація у Тернопільській області — там будинкові лічильники встановлені лише в 7% споруд. Найбільше пощастило мешканцям столиці — 96% київських бага-

Лічильникова ера

2 серпня 2019-го — всі без винятку житлові будинки.

Документ передбачає, що встановлення такого обладнання покладається на оператора зовнішніх інженерних мереж (у столиці це «Київенерго», яке для постачання своїх послуг наразі використовує мережу, що належить громадськості). Але витрати компанії-монополістів на оснащення будівлі, за законом, мають компенсувати споживачі, зокрема ті, які вже облаштували власні квартири індивідуальними лічильниками.

Яку ціну за прилад виставить оператор мереж, є великою загадкою. Але це точно не буде дешево. Наприклад, той же «Київенерго» у 2014-му оцінював вартість одного будинкового лічильника в 20–50 тис. гривень, а вже наступного року — в 50–70 тис. гривень. Як кажуть, апетит приходить під час їди. Бо всім відомо, що свого часу за кошти Всесвітнього банку місто придбало прилади обліку, і вони роками просто лежали на складах «Київенерго».

Експерти вважають, що в середньому щомісяця доведеться платити на 20–50 гривень більше, поступово по-

суг. Звісно, не задарма. В такому випадку компанії уже буде зась нараховувати споживачам додаткові суми, спрямовані на відшкодування вартості пристрою та його монтаж. Але й тут законодавці подбали про монополістів, адже плата за обслуговування чи заміну лічильника нікуди не дінеється, хоча автори законопроекту присягалися, що з тарифу ця складова зникне.

У законі прописано, що підставити плече громадянам

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПОКИ РУЛИТЬ

Ще на стадії підготовки документа «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» експертне середовище прогнозувало, що індивідуальні лічильники споживачі зможуть викинути, адже нараховування відбуватимуться лише за будинковим приладом обліку. Але насправді це не зовсім так.

Індивідуальні лічильники на гарячу і холодну воду будуть у

До речі, нечіткі формулювання у законі дозволять збільшити плату за опалення споживачам, чії приміщення облаштовані індивідуальними лічильниками. Бо хоч у документі й прописано, що споживачі сплачуватимуть за послугу за показниками квартирного приладу, але кінцева сума має бути «не меншою за мінімальну частину питомого споживання, яке визначається за методикою розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства». Що це за методика — невідомо, бо її наразі немає. Тому спрогнозувати, яким буде платіж, дуже важко.

Ті ж, хто не обзавівся індивідуальним приладом обліку тепла, платитимуть за показниками будинкового лічильника. І, завдяки закону, в таких споживачів з'являється слабка надія на те, що вони зможуть контролювати, чи не маніпулює постачальник із показниками і чи правильно він нараховує плату за послугу. Відтепер мешканці багатоповерхівок мають право доступу до місць встановлення вузлів комерційного обліку для перевірки схоронності та зняття показників.

Але цей пункт нівелюється наступним: порядок доступу до приладів обліку визначається

**ЗА РОЗРАХУНКАМИ АВТОРІВ ЗАКОНУ, СУЦІЛЬНЕ
ОСНАЩЕННЯ БУДИНКОВИМИ ЛІЧІЛЬНИКАМИ
ДАСТЬ ЗМОГУ СКОРОТИТИ НЕВРАХОВАНІ ВИТРАТИ
ТЕПЛА НА 15–20%, А ВОДИ — НА ВСІ 75%**

можуть органи місцевого самоврядування, виділивши на це кошти. Але оскільки в рамках децентралізації на місцеві бюджети й без того покладено з лихвою, такі сподівання видаються примарними.

Єдиним позитивом, безперечно, є те, що власниками приладів обліку відтепер будуть мешканці будинку. Це стосується і багатоповерхівок,

нагоді, аж поки всі без винятку мешканці багатоповерхівок не придбають такі прилади. Допоки цього не станеться, усі втрати будуть розкидатися між споживачами, які не встановили собі індивідуальний лічильник. Їм надходять гігантські суми. І фактично це буде примусом до того, щоб врешті-решт людина облаштувала свою оселю цим пристроєм.

А ось коли всі квартири в будинку матимуть лічильники, втрати розкидатимуться між усіма споживачами, і це, безперечно, збільшить суми в платіжках. Адже застарілі комунікації та безкінечні пориви прирікають українців платити навіть за втрати, бо їх теж врахує лічильник. Тобто пан Гройсман, розповідаючи про те, що українці будуть платити тільки за спожиті послуги, вочевидь лукавить.

Із опаленням ще складніше. Індивідуальних лічильників теплової енергії у багатоповерхівках не так уже й багато. Але навіть якщо ви є щасливим власником приладу обліку, доведеться платити не лише за тепло в квартирі, а й за обігрів приміщень загального користування у будинку.

умовами договору про надання відповідної комунальної послуги. На жаль, у типових договорах, які укладають споживачі з компаніями-постачальниками, про контроль зняття показників анічирок. І переукласти угоду з урахуванням пункту про доступ до лічильника буде, скоріше за все, складно.

У цьому разі закон дає інший механізм контролю. Виконавець має забезпечити мешканцям будинків доступ до електронних систем обліку розрахунків споживачів або через інтерфейс вузлів обліку послуги. Там можна буде знайти інформацію про щоденні, щотижневі та щомісячні обсяги споживання комунальних послуг за останні кілька років, що дозволить самотужки простежити динаміку споживання послуги.

Хочеться вірити, що позитивні норми, закладені в законі, працюватимуть на користь споживача. Адже якщо українці зможуть контролювати витрати ресурсу та правильність нарахування, наступним кроком може стати боротьба за якість послуг, які нам надають.

Арина МАРТОВА

**ВСТАНОВЛЕННЯ БУДИНКОВИХ ПРИЛАДІВ ОБЛІКУ
ПОКЛАДАЄТЬСЯ НА ОПЕРАТОРА ЗОВНІШНІХ
ІНЖЕНЕРНИХ МЕРЕЖ. А ОСЬ ВИТРАТИ КОМПАНІЙ-
МОНОПОЛІСТІВ НА ОСНАЩЕННЯ БУДІВЛІ
МАЮТЬ КОМПЕНСУВАТИ СПОЖИВАЧІ, ЗОКРЕМА
ТІ, ЯКІ ВЖЕ ОБЛАШТУВАЛИ ВЛАСНІ КВАРТИРИ
ІНДИВІДУАЛЬНИМИ ЛІЧІЛЬНИКАМИ**

топоверхівок обладнані приладами обліку тепла й води. Загалом по країні трохи більше як половина будинків мають лічильники.

І тепер, за законом, до 2 серпня 2018 року потрібно стовідсотково оснастити відповідними пристроями всі нежитлові приміщення, а до

вертаючи компанії кошти за лічильник.

Звичайно, власники або співвласники будинку мають право самостійно придбати такий прилад. І монополіст не зможе цьому завадити. Але встановлювати його зобов'язаний лише оператор мереж чи постачальник по-

для яких лічильники придбала місцева влада або компанія-постачальник до того, як закон набув чинності. Бо в попередній редакції документа була прописана норма, згідно з якою будинковий пристрій ставав власністю оператора мереж, хоч і був куплений за кошти споживачів.

Ура! Столичный апелляционный хозяйственный суд вернул бывшую президентскую резиденцию «Межигорье» под Киевом в собственность государства. Но эта победа меркнет на фоне заседаний по делу Януковича, которые проходят в Оболонском суде столицы. И так, беглого экс-президента обвиняют в государственной измене. Однако он сам решил выйти из процесса. Более того, нынче Виктор Янукович пытается перейти в наступление, чтобы в будущем опротестовать решение украинского суда в ЕСПЧ.

ПЕРВЫЙ ЭПИЗОД КОМОМ

Несколько месяцев назад генеральный прокурор Юрий Луценко намекал на то, что в деле о госизмене Януковича можно получить достаточно быстрый результат из-за небольшого количества доказательств (25 томов и 50 свидетелей). Он даже надеялся на то, что ко Дню Независимости вынесут и приговор. Было бы, конечно, очень пафосно и символично...

Такая спешка абсолютно не удивительна. С момента окончания Революции Достоинства прошло три с половиной года! Но ощутимых результатов расследования по делам Майдана и соответствующих судебных решений до сих пор нет.

Кстати, сам генпрокурор когда-то говорил о «большом деле Януковича», которое вот-вот попадет в суд... Но с течением времени, видимо, оно распалось на множество маленьких. И самым легким, по мнению ГПУ, оказалась госизмена. Ко всему прочему, это дело имеет патристическую составляющую. Что и требуется для достижения быстрого эффекта во всех смыслах. Но День Независимости уже на горизонте, а процесс над беглым Януковичем чем дальше, тем больше превращается в скучный и затянувшийся сериал.

На самом-то деле эпизод для начала прокуратуры выбрали не самый удачный. К примеру, дело по тому же «Межигорью» могло бы быть более перспективным. При желании тут все легко доказуемо: оригиналы документов находятся в Украине, да и во время расследования и судебного разбирательства много интересных персонажей могло бы всплыть.

В принципе следовало начинать с экономических преступлений Виктора Януковича.

за то самое «большое уголовное дело» (узурпация власти, развал экономики, ослабление обороноспособности страны и информационной безопасности, завладение государственным имуществом) должно было быть взяты новосозданное Управление по расследованию преступлений, совершенных преступными организациями. Юрий Луценко очень просто объяснял эту реорганизацию: Горбатюк не хотел передавать в суд экономические дела по заочной процедуре. Но, по мнению Луценко, ждать нет никакого смысла. Впрочем, о дальнейших шагах толком так ничего и не слышно.

Но расследование экономических преступлений было бы более скучным и не таким медийным, как дело о госизмене. Соответственно и пиар-эффект был бы минимальным.

ШОУ НЕ БУДЕТ

Вот только и этот процесс также становится вялотекущим

и занудным. Но самое главное, что в будущем Янукович попробует опротестовать решение Оболонского суда. И доводов у адвокатов беглого экс-президента может быть множество.

К примеру, у стороны обвинения нет оригинала письма Виктора Януковича президенту РФ Владимиру Путину, в кото-

Судебный СЕРИАЛ

рвал документ, который мог быть обращением Януковича к Путину с просьбой использовать Вооруженные силы РФ в связи с событиями на Майдане. В середине нынешнего года Главная военная прокуратура Украины получила фотокопию этого письма. А главный военный прокурор Анатолий Матиос отме-

тал «предопределенным», а сам суд — «чистейшей профанацией». Посему он решил отозвать своих адвокатов.

Также Янукович сказал, что ему не предоставили возможности участвовать в судебных заседаниях по видеосвязи. Но ведь сторона обвинения неоднократно предлагала такой формат...

ситуации, подписанного в 2014 году в самый разгар Революции Достоинства тогда еще президентом Януковичем, представителями оппозиции Виталием Кличко, Олегом Тягнибоком и Арсением Яценюком, а также главами МИД Германии, Франции и Польши — Франком-Вальтером Штайнмайером, Эриком Фурнье и Радославом Сикорским.

Однако из АП документ исчез. Об этом сообщила пресс-служба адвокатского объединения «Авер Лекс», представляющего интересы Виктора Януковича.

«Мы получили информацию об исчезновении оригинала соглашения об урегулировании кризиса в Украине 2014 года и не исключаем его умышленного уничтожения», — сказал адвокат Януковича Виталий Сердюк.

Так что, как видим, все только начинается. И на быстрый эффект, на который рассчитывал генеральный прокурор Юрий Луценко, надеяться не стоит.

Кстати, весной глава ГПУ рассказывал о том, что сразу после рассмотрения дела о государственной измене в суд пойдет дело «Янукович и Майдан». Хотелось бы верить, вопреки скепсису.

Впрочем, как только мы приблизимся к четвертой годовщине начала Евромайдана, нам наверняка пообещают что-то еще. А обещанного ведь три года ждать надо. Так что время есть...

Однако во всей этой истории главное другое: беглый экс-президент — явно не самостоятельная фигура, он всецело зависит от российской власти и тамшних спецслужб. Янукович пока что нужен РФ, чтобы устраивать шоу для внутреннего потребителя. А это означает, что Украине его не выдадут.

Николай БЫКОВ

ДЕЛО О ГОСИЗМЕНЕ ИМЕЕТ ПАТРИСТИЧЕСКУЮ СОСТАВЛЯЮЩУЮ. ЧТО И ТРЕБУЕТСЯ ДЛЯ ДОСТИЖЕНИЯ БЫСТРОГО ЭФФЕКТА ВО ВСЕХ СМЫСЛАХ. НО ДЕНЬ НЕЗАВИСИМОСТИ УЖЕ НА ГОРИЗОНТЕ, А ПРОЦЕСС НАД БЕГЛЫМ ЯНУКОВИЧЕМ ЧЕМ ДАЛЬШЕ, ТЕМ БОЛЬШЕ ПРЕВРАЩАЕТСЯ В СКУЧНЫЙ И ЗАТЯНУЩИЙСЯ СЕРИАЛ

тил, мол, оно заверено в Организации Объединенных Наций. Но ведь ООН — не нотариальная контора. Так что это вроде как доказательство госизмены непременно будет поставлено адвокатами Януковича под сомнение.

Тем временем сам Янукович пошел в наступление. На суде над «беркутовцами» он высту-

Кроме того, защита Януковича, вроде как вышедшая из процесса, заявила о намерении обратиться в ЕСПЧ уже на данном этапе разбирательства. Янукович будет жаловаться по поводу нарушения Украиной прав на доступ к правосудию и на защиту. Адвокаты считают, что решение о заочном суде над Януковичем является фактическим отказом подсудимому участвовать в процессе.

Также Виктор Янукович подал в ГПУ и НАБУ заявления о привлечении трех судей Оболонского райсуда к уголовной ответственности за вынесение заведомо неправосудных решений.

По большому счету, адвокаты пытаются повернуть дело шиворот-навыворот: беглый экс-президент обратился в Генпрокуратуру с просьбой возбудить уголовное дело против тех политиков, которые в 2014 году, по его мнению, совершили государственный переворот. А еще защита затребовала у Администрации президента оригинал соглашения об урегулировании

ВО ВСЕЙ ЭТОЙ ИСТОРИИ ГЛАВНОЕ ДРУГОЕ: БЕГЛЫЙ ЭКС-ПРЕЗИДЕНТ — ЯВНО НЕ САМОСТОЯТЕЛЬНАЯ ФИГУРА, ОН ВСЕЦЕЛО ЗАВИСИТ ОТ РОССИЙСКОЙ ВЛАСТИ И ТАМОШНИХ СПЕЦСЛУЖБ. ЯНУКОВИЧ ПОКА ЧТО НУЖЕН РФ, ЧТОБЫ УСТРАИВАТЬ ШОУ ДЛЯ ВНУТРЕННЕГО ПОТРЕБИТЕЛЯ. А ЭТО ОЗНАЧАЕТ, ЧТО УКРАИНЕ ЕГО НЕ ВЫДАДУТ

В октябре прошлого года Генпрокуратура реорганизовала Департамент специальных расследований, который возглавляет Сергей Горбатюк. Часть экономических дел из его подчинения вывели и передали в новое подразделение. Посему

ром он просит ввести войска в Украину. Есть лишь копия, начесть которой может возникнуть слишком много вопросов.

Напомним, что в марте 2014 года на заседании Совбеза ООН тогдашний постпред от России Виталий Чуркин продемонстри-

пал в качестве свидетеля по видеосвязи. Причем делал это с явным удовольствием, рассказывая свою версию произошедших событий. Однако нынче Виктор Янукович не желает принимать участие в процессе. Он заявил, что считает его резуль-

В конце лета Россия готовится отправить примерно 100 тыс. военнослужащих к восточному флангу НАТО. Это один из самых масштабных шагов в наращивании военной мощи, предпринятых президентом Владимиром Путиным, и попытка запугивания, которая напоминает о наиболее зловещих днях холодной войны.

Войска проведут военные учения под названием «Запад-2017» в Беларуси, Балтийском море, западной России и российском анклав Калининграде. В учениях будет участвовать Первая гвардейская танковая армия — восстановленная три года назад и названная в честь легендарной советской воинской части. Впервые после распада Советского Союза такое количество наступательных сил будет сосредоточено в одном месте.

Давно запланированные учения «Запад» не являются реакцией на принятие новых экономических санкций в отношении России со стороны Соединенных Штатов и европейских союзников. Ответом РФ послужило лишь изгнание нескольких сотен сотрудников из американских дипломатических представительств в стране. Но военные учения являются частью более масштабных усилий Путина по укреплению военного превосходства России и отражают все более агрессивную политику РФ. Санкции, изолировавшие Россию, не помогли остановить Путина и его бряцание оружием...

Еще большую тревогу, говорят высокопоставленные американские военные, вызывает то, что маневры могут быть использованы в качестве предлога для увеличения военного присутствия России в Беларуси, которая граничит с тремя важными союзниками НАТО — Польшей, Литвой и Латвией.

«Проблема заключается в том, что они не собираются уходить, и это не паранойя», — заявил генерал Тони Томас, глава командования сил специальных операций США, на конференции

по национальной безопасности в Аспене, штат Колорадо, в июле этого года.

Питер Звак, отставной генерал армии, бывший атташе США по вопросам обороны в Москве с 2012-го по 2014 год, говорит: «Месседж учений таков: мы наблюдаем за вами, мы сильны, не спорьте с Россией».

Российские военные учения вблизи границы НАТО повышают риск агрессии

Западные военные выразили обеспокоенность по поводу того, что усиленная российская военная деятельность может привести к непреднамеренным столкновениям.

Для предстоящих учений «Запад», реликвии холодной войны, которую возрождали в 1999 году, затем в 2009 и 2013 годах, Россия предоставила достаточное количество вагонов с целью перевозки 4 тыс. танков и другого тяжелого вооружения в Беларусь и из Беларуси.

В этой стране уже есть около тысячи российских военнослужащих и персонала по связи, а логистические команды обслуживают там полигоны для учений. Ожидается, что к середине августа придут тысячи солдат и офицеров российской армии, военно-воздушных сил и ПВО, которые будут участвовать в «Запад-2017». Ожидается, что остальные силы придут в Беларусь в преддверии учений, запланированных с 14 по 20 сентября...

В 2014 году скрытые вторжения России в Восточную Украину и быстрый захват Крыма рассматривались как отработка «гибридной войны» — комбинации кибервойны, мощной дезинформационной кампании и использования высококвалифицирован-

ные моторизованные и танковые дивизии под Москвой, воссоздана Путиным, чтобы послужить дополнительным импульсом для армии РФ и стать видимой демонстрацией российской силы.

Кроме того, россияне перевели моторизованную дивизию под Смоленск, недалеко от границы с Беларусью, ее можно исполь-

ской танковой армии: она будет ударной силой для наступления, — говорит генерал Ходжес. — Во все не обязательно, что они решатся на такое, но это средство запугивания и давления».

Карбер предостерег от преувеличения возможностей Первой гвардейской танковой армии, отметив, что не все ее подразде-

РОССИЯНЕ ЕЩЕ НЕ ДАЛИ СОГЛАСИЕ НА ТО, ЧТОБЫ МЕЖДУНАРОДНЫЕ НАБЛЮДАТЕЛИ СЛЕДИЛИ ЗА УЧЕНИЯМИ «ЗАПАД». АМЕРИКАНЦЫ ЗАЯВИЛИ, ЧТО МОНИТОРИНГ ОЧЕНЬ ВАЖЕН, ПОСКОЛЬКУ ЗАПАДНОЙ РАЗВЕДКЕ СЛОЖНО ОПРЕДЕЛИТЬ, ЯВЛЯЕТСЯ ЛИ РОССИЙСКАЯ ВОЕННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ПРОСТО УЧЕНИЯМИ ИЛИ ЖЕ ПОДГОТОВКОЙ К ВООРУЖЕННОЙ ИНТЕРВЕНЦИИ

зовать в сочетании с танковым подразделением. Вместе с высокомобильной танковой армией эта сила имеет в своем распоряжении около 800 танков, более 300 артиллерийских орудий и десяток тактических ракетных пусковых установок «Искандер».

Это больше танков, чем имеет НАТО в активных подразделениях, развернутых в странах Балтии, Польше и Германии, вместе

с танковым подразделением. Вместе с высокомобильной танковой армией эта сила имеет в своем распоряжении около 800 танков, более 300 артиллерийских орудий и десяток тактических ракетных пусковых установок «Искандер».

Но, по его словам, если они будут полностью развернуты в Беларуси, это будет мощное наступательное подразделение и способ быстро спроецировать власть на запад, что так важно для Москвы. После распада Советского Союза Россия потеряла Беларусь и Украину в качестве буферов...

Русские также объявили, что Первая гвардейская танковая армия станет первым формированием, которое получит танк Т-14 «Армата», новую боевую машину пехоты, а также передовые средства противовоздушной обороны и радиоэлектронное оборудование.

Будет ли Кремль использовать учения «Запад-2017», чтобы приструнить Минск? Беларусь давно тесно сотрудничает с Россией, а ее подразделения ПВО на востоке интегрированы с российскими. Но после споров между авторитарным президентом страны Александром Лукашенко и Путиным появились сообщения о том, что Беларусь не хочет принимать боль-

шее количество российских войск на постоянной основе.

В рамках «Запад-2017» ожидается, что подразделения Первой гвардейской танковой армии создадут командный пункт на западе Беларуси и проведут учения вблизи Бреста, на польской границе и в Гродно, недалеко от Польши и Литвы.

Российские официальные лица заявили НАТО, что учения будут намного меньше, чем предполагают на Западе, и в них, дескать, примут участие менее 13 тыс. военнослужащих. Но чиновники НАТО говорят, что «Запад-2017» — это, по сути, тестирование действий России в случае крупного конфликта с Альянсом, и в них будут задействованы российские гражданские агентства.

«У нас есть все основания полагать, что там может быть значительно больше войск, чем сообщают официальные данные», — сказал в июле генеральный секретарь НАТО Йенс Столтенберг.

Вдобавок ко всему россияне еще не дали согласие на то, чтобы международные наблюдатели следили за учениями. Американские официальные лица уже давно заявили, что мониторинг очень важен, учитывая, поскольку западной разведке сложно определить, является ли россий-

ОЖИДАЕТСЯ, ЧТО В БЕЛАРУСКИХ УЧЕНИЯХ БУДУТ УЧАСТВОВАТЬ КАК МИНИМУМ ДВА БАТАЛЬОНА ПЕРВОЙ ГВАРДЕЙСКОЙ АРМИИ. ОБЩЕЕ ЧИСЛО ЗАДЕЙСТВОВАННЫХ РОССИЙСКИХ ВОЕННОСЛУЖАЩИХ, СОТРУДНИКОВ СЛУЖБЫ БЕЗОПАСНОСТИ И ГРАЖДАНСКИХ ДОЛЖНОСТНЫХ ЛИЦ СОСТАВИТ ОТ 60 ДО 100 ТЫС. ЧЕЛОВЕК

ских специальных оперативных войск, а также местных марионеток. Но тяжелое танковое подразделение, которое стало основой предстоящих учений, вряд ли можно так просто скрыть.

Первая гвардейская танковая армия, состоящая в основном из солдат, переведенных из других подразделений, включая элит-

взятых, не включая брони на складе, которая будет использоваться подкреплением, направленным из Соединенных Штатов, отметил Филипп Карбер, президент Фонда Потомак, изучавший российские военные операции в Украине и вокруг нее.

«Существует только одна причина для создания гвардей-

ская военная деятельность просто учениями или подготовкой к вооруженной интервенции.

США, напротив, позволили российским, китайским и даже северокорейским наблюдателям следить за недавними учениями армии США под названием Saber Guardian в Румынии, Венгрии и Болгарии.

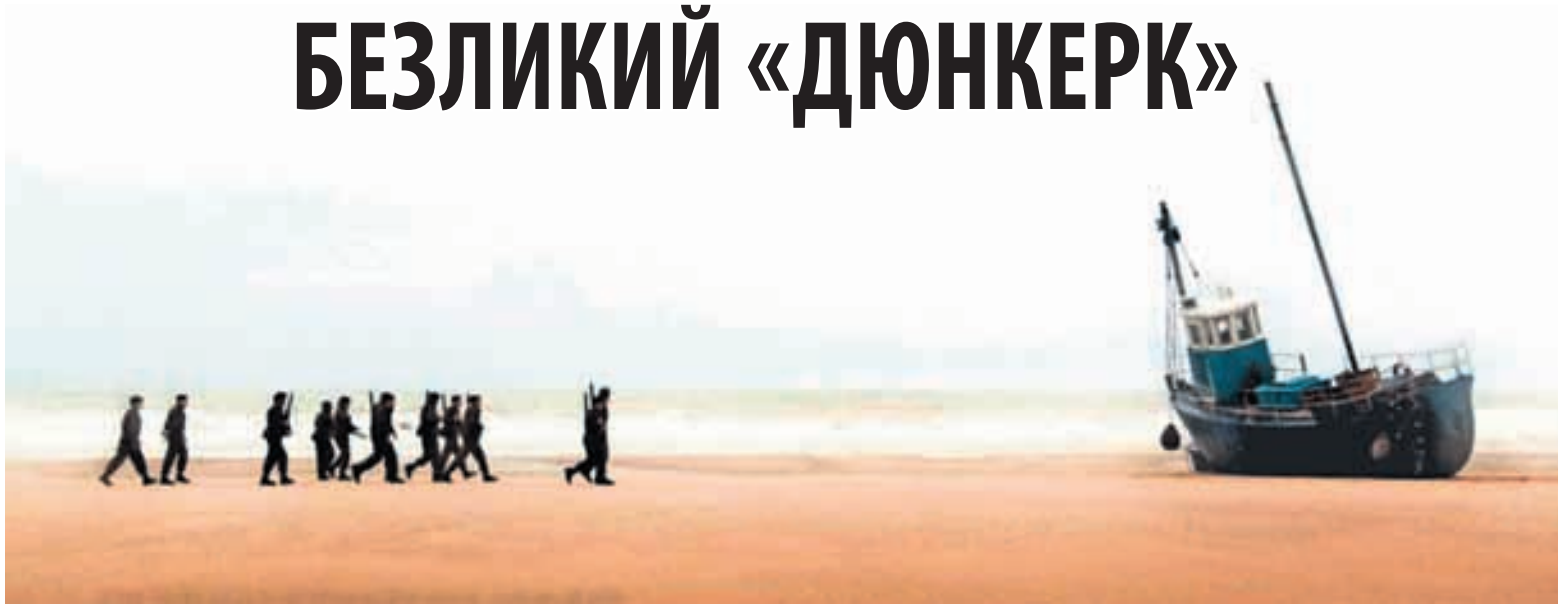
Ожидается, что в «Запад-2017» будут участвовать как минимум два батальона Первой гвардейской армии, или около 3 тыс. солдат бронетанковых войск. Общее число задействованных российских военнослужащих, сотрудников службы безопасности и гражданских должностных лиц составит от 60 до 100 тыс. человек.

Вопрос, который задают чиновники НАТО: действительно все войска и оборудование покинут Беларусь по окончании учений?

«Меня очень интересует, что завезут в страну и что из нее увезут», — говорит генерал Ходжес.

Майкл ГОРДОН, Эрик ШМИТТ, The New York Times, США (Материал печатается с сокращениями)

Режиссера Кристофера Нолана, снявшего культовые картины «Темный рыцарь» и «Начало», часто называют гением. Этот постановщик не гонится за гонорарами, не ставит свои ленты на поток. Он творит, выдавая раз в несколько лет новый шедевр. Узнав о том, что Нолан взялся за съемки военной драмы «Дюнкерк», зрители замерли в ожидании. И вот долгожданная премьера состоялась. Что сказать... Даже гении ошибаются, заигрываются и выдают абсолютно пустые фильмы.

БЕЗЛИКИЙ «ДЮНКЕРК»

Итак, действие ленты разворачивается в 1940 году во Франции. Фильм рассказывает о спасении 338 226 английских, бельгийских и французских солдат, которые в ходе Дюнкеркской операции просто на пляже попали в ловушку. В фильме нет как таковых главных героев,

пробелы, которые необходимо заполнить», — рассказал режиссер в одном из интервью.

Смелчак-постановщик не испугался того, что ему предстоит задействовать грандиозную массовку. Голливудские кудесники достаточно много упражнялись во всякого рода спецэф-

есть можете посчитать, сколько их было в действительности! Мы этой массовости не увидели.

Но и это еще не все глупости. Так, добрую половину фильма нам показывают, как два храбрых британских летчика пытаются защитить корабли союзников от немцев. Между тем потери

пляже. На самом деле в районе Дюнкерка было брошено практически все тяжелое вооружение, техника и снаряжение: 2472 артиллерийских орудия, почти 65 тысяч автомашин, 20 тысяч мотоциклов, 68 тысяч тонн боеприпасов, 147 тысяч тонн топлива и 377 тысяч тонн военного имущества, 8 тысяч пулеметов и около 90 тысяч винтовок. Но об этом в фильме и намека нет. Не говоря уже о человеческих жертвах.

Несмотря на то, что лента о войне, Нолан решил сделать ее максимально не кровавой. Это, с одной стороны, хорошо и оригинально. Но с другой — абсолютно нереалистично.

Однако главная ошибка режиссера состояла в том, что он решил полностью сосредоточиться на картинке. Бесспорно, визуально фильм получился прекрасным и это всецело заслуга оператора Хойте Ван Хойтема. Но в смысловом плане — это полный ноль.

«Дюнкерк» абсолютно безликий и бездушный. Прежде всего потому, что в ленте нет главных героев. Военных драм на «фабрике грез» сняли великое множество. В каждой из них

гедии, боли и смерти, но в центре каждой истории находится человек. Отсюда и мораль повествования. В «Дюнкерке» же — сплошная пустота.

Сильно сбивает с толку и то, что режиссер решил отойти от хронологии, забегая постоянно вперед и отматывая время назад. Все же роль сценариста Нолану нужно было кому-то уступить...

Таким образом, в картине мало логики, много несостыковок, абсурдных мелочей, а также военных и бытовых ляпов. И шаблоны, сплошные шаблоны... А еще — примитивный символизм. К примеру, в начале кино море бушует, а под конец, когда спасение становится реальным, оно спокойно.

Даже гениальному композитору Хансу Циммеру не удалось скрасить эту безликость. Удивительно, но то, что слышишь в фильме, и музыкой назвать сложно. Так, звуковое сопровождение.

«Дюнкерк» — красивый, пустой и очень утомительный фильм. Он не вызывает абсолютно никаких эмоций. Нет ни страха, ни сопереживания, ни волнения... Во время просмотра

«ДЮНКЕРК» — КРАСИВЫЙ, ПУСТОЙ И ОЧЕНЬ УТОМИТЕЛЬНЫЙ ФИЛЬМ. ОН НЕ ВЫЗЫВАЕТ АБСОЛЮТНО НИКАКИХ ЭМОЦИЙ. НЕТ НИ СТРАХА, НИ СОПЕРЕЖИВАНИЯ, НИ ВОЛНЕНИЯ... ВО ВРЕМЯ ПРОСМОТРА ВОЗНИКАЕТ ЛИШЬ ОДИН ВОПРОС: КОГДА ЖЕ ВСЕ ЭТО ЗАКОНЧИТСЯ?

есть только опорные персонажи на земле, в воздухе и на воде. Роли исполнили Фионн Уайтхед, Том Глинн-Карни, Джек Лауден, Гарри Стайлз, Анейрин Барнард, Джеймс Д'Арси, Киллиан Мерфи, Том Харди.

К слову, Кристофер Нолан на сей раз выступил не только в роли режиссера, но и сценариста.

«Как и большинство британцев, я вырос с историей о Дюнкерке. Когда мы были детьми, нам все рассказывали упрощенно, как сказку, мифическую версию случившегося. Около двадцати лет назад я, моя жена и продюсер Эмма Томас пересекли Ла-Манш в Дюнкерк с нашим другом. У него было небольшое судно. Это происходило приблизительно в то же время года, что и эвакуация в 1940-м. Пересечь пролив оказалось невероятно сложной задачей. Я чувствовал себя незащищенным, а мне никто не скидывал бомб на голову, и я не плыл в место военных действий. Тогда я и начал по-настоящему уважать и восхищаться людьми, участвовавшими в операции. Я не понимал, почему до сих пор никто не сделал об этом фильм. Как режиссер ты всегда ищешь такие

фактах, так что с этим проблем не должно было возникнуть. Однако Нолан не хотел злоупотреблять компьютерной графикой, поэтому поручил отделу реквизита заготовить картонные контуры солдат и машин, которые помещались как можно дальше от камеры и должны были усиливать впечатление.

Но это была глупейшая затея. Слово речь шла о школьном представлении. Как при помощи картона и небольшого количества статистов изобразить триста тысяч солдат на берегу? А огромное количество техники? Поразительно, но режиссер очень небрежно отнесся к съемкам фильма, полностью игнорируя исторические данные, нивелируя массовость события.

По сценарию картины, союзников эвакуировали немногочисленные корабли. Их беспощадно бомбили немцы. Суда тонули за считанные секунды (по физике у режиссера в школе точно была двойка). На самом же деле зрителю дали абсолютно ложную картину событий. Ведь, согласно реальным данным, во время эвакуации было потеряно более четверти участвовавших в операции кораблей: 224 английских и 60 французских судов! То

Королевских военно-воздушных сил, прикрывавших отступление, составили 106 самолетов! Английские летчики совершили 2739 вылетов над зоной эвакуации!

Под конец фильма нам демонстрируют, как на помощь военным спешат небольшие гражданские суда. Причем было их настолько мало, что даже несколько тысяч солдат не смогли бы на них поместиться. В реальности катеров, лодок, яхт было

ГЛАВНАЯ ОШИБКА РЕЖИССЕРА В ТОМ, ЧТО ОН РЕШИЛ ПОЛНОСТЬЮ СОСРЕДОТОЧИТЬСЯ НА КАРТИНКЕ. БЕСПОРНО, ВИЗУАЛЬНО ФИЛЬМ ПОЛУЧИЛСЯ ПРЕКРАСНЫМ, И ЭТО ВСЕЦЕЛО ЗАСЛУГА ОПЕРАТОРА ХОЙТЕ ВАН ХОЙТЕМА. ОДНАКО В СМЫСЛОВОМ ПЛАНЕ — ЭТО ПОЛНЫЙ НОЛЬ

достаточно для того, чтобы спасти половину вояк. Да и плыли они под прикрытием кораблей британского военно-морского флота. Однако в фильме это отображено не было.

Кроме того, не показаны потери при эвакуации. Нам продемонстрировали лишь каски, оставленные на пустынном

в центре внимания судьба человека — самое главное и ценное. Вспомните «Перл Харбор» (режиссер Майкл Бэй), «Спасти рядового Райана» (снял Стивен Спилберг), «По соображениям совести» (творение Мэла Гибсона) — вот настоящие шедевры кинематографа. Все эти картины рассказывают о войне, тра-

возникает лишь один вопрос: когда же все это закончится? А ведь история о Дюнкеркской операции действительно беспрецедентная. Но Нолану не хватило таланта и, главное, самокритики, чтобы достойно рассказать о ней.

Евгения ПРОРЫВАЙ

Главный редактор — Анна СПИВАК, ответственный секретарь — Алексей СОКУР
Свидетельство о госрегистрации КВ №21058-10858 ПР от 14.11.2014 г.

Редакция: г. Киев, бул. Леси Украинки, 26
Пишите по адресу: ООО «Структура ИТ», а/я 155, г. Киев, Украина, 04080

Учредитель и издатель: ООО «Структура ИТ»
Тел.: (044) 359-04-54 e-mail: gazetavv@i.ua
Газета отпечатана ООО «Мега-Полиграф» 04073 г. Киев, ул. Марка Вовчка, 12/14

Заказ № 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9
Тираж 87 138 экз.
Рекомендованная цена 2 грн. 30 коп.
Подписной индекс: 23115

При использовании публикаций ссылка на газету «ВВ» обязательна.
Ответственность за содержание рекламных материалов несет рекламодатель.

